

יזמות ש"ס מהתקופה האחרונה - יוזמות הפוגעות בשלטון המקומי ובמרבית אזרחי ישראל

- 1. חוק נהרי** – במהלך 2008 החליטה הממשלה, בלחץ סיעת ש"ס וחבריה בקואליציה של ממשלת אולמרט, לתקן את החוק כך שיקבע שהרשויות המקומיות בישראל יצטרכו לתקצב לא רק את בתי הספר הממלכתיים, אלא גם את כל בתי הספר המוגדרים "מוכר שאינו רשמי", וזאת בשיעור של 75% מגובה התיקצוב לבתי הספר הממלכתיים. המשמעות היא שהרשויות המקומיות ברחבי הארץ צריכות מעתה להעביר תקציבים, בסכום של כ-350 עד 400 מיליון ₪ בשנה, מבתי הספר הממלכתיים אל בתי ספר פרטיים שונים, ובהם בתי הספר של הרשתות של ש"ס, אגודת ישראל, ובתי ספר אליטיסטיים שונים, לרבות בתי ספר המשתייכים בחלקם לתנועות שונות ומוזרות בחלקן (לעתים אף קיצוניות).
חוק נהרי גזר למעשה באופן סופי את דינו של החינוך הממלכתי בישראל למיתה, שעה שלפי כל ההערכות בתוך 4-6 שנים מהיום בתי הספר הממלכתיים יהפכו למיעוט ותקציביהם ילכו ויקטנו בהדרגה ביחס לבתי הספר הפרטיים למיניהם.
מגמה זו של פגיעה קשה בחינוך הממלכתי מהווה תקדים עולמי: מדינת ישראל מממנת באמצעות התקציבים הממלכתיים והמוניציפאליים בתי ספר פרטיים, תוך עידוד ברור להקמתם, ותוך העברה הדרגתית של מרכז הכובד החינוכי מהחינוך הממלכתי לחינוך הפרטי או הפרטי למחצה.
זאת ועוד, מסתבר שלסיעת ש"ס לא היה די בכך, ובחודש אוקטובר האחרון (2009) הובילה תיקון נוסף בחוק (חוק נהרי ב'), ובאמצעות פרשנות מרחיבה של התיקון הזה (שהונחת על כל הרשויות המקומיות באמצעות חוזר מנכ"ל משרד הפנים) היא מנסה להרחיב עוד יותר את הזכאות של בתי הספר 'המוכרים שאינם רשמיים' כך שתכלול גם זכאות ל'הסעות תלמידים' ו'שכירת מבנים עבור בתי הספר', וזאת בניגוד לפרשנות הקודמת של חוק נהרי המקורי שלא כללה הסעות ושכירת מבנים.
- 2. מועצות דתיות** - הפיכת הארנונה למקור תקציבי של הממשלה - תיקצוב דיפרנציאלי: העברת 20 עיריות למימון של 75%, במקום 60% מתקציב המועצה הדתית - הכנסת היד של הממשלה לכיסן של עיריות, על חשבון כספי הארנונה שמשלמים תושביהן והעברתם אל מועצות דתיות בלתי יעילות במקום אחר (ללא כל ניסיון ליעל את המועצות הדתיות, לאחד מועצות דתיות קטנות למועצה גדולה וכיוב' – יודגש, שגם במקום בו איחדו עיריות, כמו במקרה של יהודה ונווה מונסון שאוחדו לפני שנים אחדות, לא אוחדו המועצות הדתיות שלהן, והן ממשיכות לעבוד בנפרד ובכפילות בזבזנית ומשוועת).
- 3. מענקי איזון** - קיצוץ דרמטי מ-3.5 מיליארד בשנת 2001 ל-1.8 מיליארד ב-2010 (המענק הנמוך ביותר שהממשלה העבירה לשלטון המקומי ב-15 השנים האחרונות). קולו של השר הפנים לא נשמע בעניין.
- 4. מענקי פיתוח** - בעבר מענק הפיתוח לרשויות מקבלות המענק עמד על 600 מיליון ש"ח, וכיום הוא מגרד את ה-200 מיליון ש"ח מלמטה.
- 5. רפורמה במים, וייקור מחירי המים עבור הרשויות המקומיות והגינן הציבורי** - קולו של שר הפנים לא נשמע בעניין. חשוב לציין ולזכור שייקור המים לגינן הציבורי, ופגיעה בגינן הציבורי שתגרום בליט ברירה לייבוש גינות ציבוריות, הינה מעשה בלתי-סוציאלי, שכן עבור מרבית האזרחים מעוטי היכולת המתגוררים בשיכונים ובדירות בבנייה רוויה השטח הירוק היחיד העומד לרשותם לצורכי פנאי ורוגע הם הגינות הציבוריות. כידוע, למרבית תושבי ישראל אין את האפשרות או את האמצעים לרכוש בתים עם שטחי אדמה גדולים לצורך הרמת גינות פרטיות..
- 6. חוק העיריות החדש** - הצעת חוק העיריות החדש, שהוגשה בהצעת חוק ממשלתית ב-2007 נדונה בכנסת עד לפיזור הכנסת הקודמת. שר הפנים הנוכחי לא חידש את הדיונים בכנסת על הצעת חוק חשובה זו ולא החיל עליה את דין הרציפות. חוק זה חשוב ביותר עבור השלטון המקומי, שכן תפקידו להחליף את פקודת העיריות המנדטורית והמיושנת משנת 1934 בחוק עיריות מודרני ומתקדם.
- 7. הלאמת הארנונה הממשלתית + הלאמת 50% מהיטלי ההשבחה של ממ"י** - השר, פקידיו, יו"ר ועדת הפנים (ח"כ דוד אזולאי, מש"ס) וחברי הכנסת מטעם ש"ס בכנסת, מנסים לקדם מחדש, בתאום עם משרד האוצר, את חקיקת הפרקים הנ"ל של הלאמת הארנונה הממשלתית והיטלי ההשבחה שמשלם מינהל מקרקעי ישראל על שיווק קרקעותיו ליזמים פרטיים. במקום שהשר וסיעת ש"ס יפעלו להגדלת התקציבים הממשלתיים לשלטון המקומי, הם פועלים לכך שהאוצר ישלם גם על הארנונה ויהפוך את הארנונה המוניציפאלית למקור תקציבי של הממשלה. מצד אחד, הממשלה מתגאה בכך שהיא מורידה מסים, אבל מצד שני מנסה למלא את החסר הזה באמצעות השתלטות על הארנונה

המוניציפאלית (שאינן זה מתפקידה להחליף את מס ההכנסה, הן משום שהיא אינה פרוגרסיבית, והן משום שהיא מיועדת על פי החוק למימון השירותים המוניציפאליים הקבועים בפקודת העיריות ואין זה מתפקידה של הארנונה לערוך "השוואה חברתית" – תפקיד השמור למס ההכנסה, כידוע..).

8. **הרפורמה ברישוי עסקים** - לאחרונה התפרסמה ידיעה בעיתונות ששר הפנים ומשרדו עוצרים את הרפורמה החשובה המתוכננת בתחום רישוי העסקים, עד שלא יובטח בה שעל הרשויות המקומיות להתחייב במסגרת "רישוי העסק" על סגירת כל העסקים, ללא יוצר מהכלל, ואי פתיחתם בשבת.
9. **הצעות חוק הסגנים - שתי יוזמות: א.** הצעת החוק להגדלת מספר הסגנים בעיריות גדולות (בוטלה בסופו של דבר, בשל הלחץ הציבורי); **ב.** הצעת החוק שתימנע את ביטול אצילת הסמכויות מראש עירייה לסגנו, ללא שיתקבל אישור של מועצת העירייה (יחוק הסגנים - אצילת סמכויות' - ועדת השרים לענייני חקיקה התנגדה להצעת החוק, ואילו חברי סיעת ש"ס מעוניינים להעלותו בכל זאת לדיון והצבעה בכנסת).
10. **פטור מארנונה לבתי כנסת המשמשים כבתי מדרש וכמקום ללימוד תורני** - הצעת חוק שהוגשה על ידי חברי כנסת מסיעת ש"ס – תגרום לפגיעה ולירידה בהכנסות העיריות מארנונה, ותביא לחוסר שוויון מול גופים אזרחיים אחרים העוסקים בפעילות בלתי פורמלית, הזוכים רק להנחה בארנונה ולא לפטור מלא.
11. **הימנעות של יו"ר ועדת הפנים בכנסת במינוי דירקטורים מטעם השלטון המקומי לקרן הניקיון** - יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, ח"כ דוד אזולאי, מעכב את אישור 2 נציגי השלטון המקומי לדירקטוריון קרן הניקיון, שכן הוא מבקש שלא למנות את דורון ספיר מטעם השלטון המקומי, ובמקומו למנות את ממלא מקומו של ראש עיריית אשדוד (איש ש"ס). מינוי שני הנציגים שהשלטון המקומי ביקש למנות, הינה תולדה של הסכם ברור בין השלטון המקומי למשרד להגנת הסביבה. דורון ספיר נבחר משום שהוא יו"ר איגוד הפסולת הגדול במדינה (איגוד ערים דן לפסולת ומיחזור) - איגוד המטפל וממחזר את כמות הפסולת הגדולה במדינה, והוא איש המקצוע הבכיר ביותר שהשלטון המקומי יכול להעמיד בתחום הרלבנטי לקרן הניקיון. עיכוב המינוי הזה מפריע ומעכב את חלוקת הכספים של הקרן למימון הקמתם של מתקנים אזרחיים לטיפול ולהפרדת פסולת ולמיחזורו. דבר זה דרוש ונחוץ, שעה שמדינת ישראל עדיין מפגרת משמעותית אחר מדינות העולם המערבי בתחום הטיפול והמיחזור של הפסולת.
12. **הצעת חוק החמץ** - ניסיון להרחיב את האיסור על הצגת חמץ לכל "מקום ציבורי", במקום המונח "פומבי" בו השתמש החוק עד כה. (הנושא מצוי בדיון פנים ממשלתי - ישראל ביתנו מתנגדת לו).
